

Arkitektskolen Aarhus
- bestyrelsen

STATUSRAPPORT

- til anvendelse ved udviklingsseminar for bestyrelsen på Arkitektskolen Aarhus feb. 2015

Indledning

Som et af arbejdsgrundlagene til udviklingsseminar 2015 har rektor udarbejdet nærværende statusrapport. Rapporten gennemgår grundlæggende parametre, retninger og beslutninger i forhold til gennemførelse af nuværende strategi. "ENGAGING THROUGH ARCHITECTURE". Derudover gennemgår den status på en række punkter som bestyrelsen har prioriteret gennem de forgående tre år og som rektor finder vigtige at adressere i det fremadrettede arbejde med udvikling af skolen. Status dækker overordnet årene 2012-2014.

Overordnet

Rektor Torben Nielsen blev ansat feb. 2010. Ændring i skolens struktur blev efter indstilling fra rektor vedtaget i det daværende skoleråd feb. 2011. Ny faglig ledelse begyndte at arbejde fra sommeren 2011. Bestyrelsen tiltrådte ved årsskiftet 2011/12 og har primo 2015 siddet i 3 år. Tilpasning af den faglige ledelsesstruktur blev gennemført ved årsskiftet til 2013/2014.

Primo 2014 ansattes ny Prorektor, for første gang rekrutteret eksternt.

Ny bestyrelse skal udpeges ved årsskiftet 2015/2016

Bestyrelsen har gennemført et strategiarbejde med henblik på at sætte retning for skolen frem til og med 2015. Dog med den bemærkning af strategien justeres hvert år i forbindelse med bestyrelsens udviklingsseminar, som i år afholdes i februar måned. En tilpasning som både skal afspejle skolens udvikling, udviklingen i samfundet og opfyldelse af krav stillet til skolen gennem udviklingskontrakten. Fra starten af strategiarbejdet har det været hensigten at fokusere på vigtige megatrends i verden. Derfor blev der også sat fokus på tre megatrends der kunne understøtte hinanden og have klare uddannelses- og forskningspotentialer. En beslutning som får indflydelse ud over strategiens åremålsbegrænsning.

Overordnet var der fire punkter som bestyrelsen igennem sin strategi for skolen ønskede at fokusere på:

- A. styrke skolens profil og give den retning ved fokus på samfundsrelevante spørgsmål
- B. styrke skolens interne og eksterne kommunikation for at positionere skolen tydeligere
- C. styrkelse af faglige kompetencer ikke mindst indenfor forskningen
- D. styrke praksisrelevansen og tilpasse sig fremtiden for arkitekters arbejdsområder.

Dertil kommer at bestyrelsen har fundet det afgørende at se på kvaliteten af de studerende der optages på skolen, er det de rigtige? Bestyrelsen besluttede at der skulle arbejdes for en ny optagelsesprocedure. Denne beskrives senere under overskriften "Ny optagelsesprocedure".

Skolens ledelse har fokuseret på at omlægge og effektivisere de teknisk-administrative funktioner, og dermed overføre ressourcer til kernefunktionerne, uddannelse og forskning.

Der er således skabt råderum for at øge indsatsen med nye VIP-stillinger og investeringer i fornyelse af værksteder og HW. De seneste år er der investeret 7,8 mio. kr. i HW.

Det bestyrelsen har ønsket, at gennemføre med strategien "ENGAGING THROUGH ARCHITECTURE" er en meget stor kulturforandring især på en skole med en snart 50 årig historie, der har haft kernemedarbejdere ansat i mellem 30 og 40 år og som har været ledet efter en flad struktur og organisering med skoleråd osv. Det betyder også, at det tager adskillige år før en sådan forandring slår fuldt igennem.

Udviklingskontrakter

Fra årsskiftet 2015 er der indgået en ny udviklingskontrakt mellem Uddannelsesministeriet og Skolens bestyrelse, som afløser kontrakten dækkende 2013 og 2014. Rektor har det daglige ansvar for at løfte og implementere mål og milepæle i udviklingskontrakten.

Udviklingskontrakten for 2015-2017 har den overordnede hensigt at styrke uddannelsens relevans og kvalitet samt kandidaternes beskæftigelse. Dette er den rigtige hensigt, men det skal dog bemærkes at det pludselige skifte, iværksat af ny minister for Uddannelsesministeriet Sofie Carsten Nielsen, fra fokus på forskningen til stærkt fokus på undervisningen og beskæftigelsen er en stor udfordring. En uddannelsesinstitution har vanskeligt ved at håndtere et sådant pludseligt skift. Det tager tid ikke mindst når det foregår i en situation hvor skolen i forvejen er på vej i en ny retning med opgradering af forskning og tilhørende ansættelser.

Det har for udviklingskontrakten 2013-2014 især for året 2014 ikke været muligt at opfylde alle de opsatte mål. Nogle mål er overført og taget med i udviklingskontrakten for 2015-2017.

Tilpasning af strategien til den til hver tid gældende udviklingskontrakt er ikke en nem øvelse, da de to dokumenter ikke altid supplerer hinanden på bedste vis. Der bliver for mange forskelligt rettede punkter der skal implementeres og følges op på. Dette anser rektor for en udfordring både for bestyrelsen og rektor. Et punkt bestyrelsen fremover bør have større opmærksomhed på.

På bestyrelsens udviklingsseminar skal bestyrelsen tage stilling til eventuelle justeringer af den nuværende strategi således at den tilpasser sig det der skal opnås i løbet af udviklingskontraktens periode.

Nedenfor er der igennem den oplistede status forsøgt, at give et overblik over hvor skolen står nu og har udviklet sig igennem de sidste 3-4 år.

Strategimodellen er opbygget under fire overskrifter:

Vision – Mission – Strategiske fokusområder – Fundament

Vision:

Vi skal gentænke Arkitektur- og Designfeltet til gavn for samfundet og menneskers hverdagsliv – nationalt og internationalt.

Mission:

Vi vil tilbyde uddannelse og forskning på højeste niveau.

Strategiske fokusområder:

Disse justeres løbende i forbindelse med bestyrelsens årlige udviklingsseminarer

Fokus 1; Øget internationalisering

Fokus 2; Klar Positionering

Fokus 3; Research by Design

Fokus 4; Samarbejde med Praksis

Fokus 5; Styrket forskningsindsats

Fokus 6; Tværfaglighed og læringsmetode

Fundament:

Tilgang: Bæredygtighed, Transformation og Bosætning (særlige indsatser fremover)

Værdier: Studerende i centrum, Åben dialog, Gentænkningen, Adræthed, WHY

STATUSGENNEMGANG

I statusgennemgangen vil der blive beskrevet hvilke tiltag der er foretaget i forhold til de fire nævnte overordnede fokusområder (benævnt A, B, C og D) fra bestyrelsen (se ovenfor) samt andre vigtige tiltag og implementeringer.

Indførelse af indsatsfelterne: Transformation, Bosætning og Bæredygtighed.

Med strategien "ENGAGING THROUGH ARCHITECTURE" er der også sat fokus på tre indsatsfelter Transformation, Bosætning og Bæredygtighed, som hver for sig er generelle og store spørgsmål i verden og som sammen kan give svar på mange af udfordringerne. De indrammer samlet et meget stort område af det som arkitekter fremover kommer til at beskæftige sig med samtidigt at de opfylder bestyrelsens ønske om at skolen, dens forskning og uddannelse fremover bliver mere samfundsengageret og rettet mod en praksis uden for skolen. Tre områder, som i princippet skal opbygges fra bunden dog med hensyntagen til det grundlag der i forvejen er indenfor de tre felter. Når de skal opbygges fra "bunden" skyldes det, at det ikke i forvejen er skolens styrkepositioner og at der ikke i forvejen, på skolen, er formuleret klare indsatser på områderne. De findes i nogen udstrækning men for spredt og usammenhængende. I sommeren 2014 blev der, for at styrke indsatsen, ansat 7 ph.d. studerende med relation til de tre indsatsfelter.

Transformation har overlapning med Arkitektonisk Kulturarv (Restaurering) men knytter sig ikke kun til dette område men i lige så høj grad arkitektur generelt. Fordi det også dækker genanvendelse i bred forstand og i alle skalatrin.

Her har vi med ansøgningsfrist 02.02.15 genopslået et MSO-professorat som skal danne grundlag for opbygning af området. Stillingen har tidligere været opslået og der var fundet en egnet kandidat, som desværre meldte fra i sidste øjeblik. I denne omgang er der indkommet 15 ansøgninger.

Bosætning bygger blandt andet på en lang dansk tradition for alment- og socialt boligbyggeri, men også på en lang tradition for planlægning og byudvikling.

Her har vi med ansøgningsfrist 02.02.15 genopslået et MSO-professorat som skal danne grundlag for opbygning af området. Ved første opslag blev ingen af ansøgerne erklæret kvalificeret. I denne omgang er der indkommet 8 ansøgninger.

Bæredygtighed bygger videre på en bred forståelse af begrebet samtidigt med en spinkel opbygning på området vi har haft ved allerede ansatte medarbejdere.

En MSO-professor blev ansat i efteråret 2013 og området er under opbygning både forsknings- og uddannelsesmæssigt. Der er ultimo 2014 blevet ansat en ph.d. studerende med særlig fokus på området, som kan supplere de ph.d.-ansætter vi har i forvejen.

Kommunikation

Der blev i 2014 igangsat et stort arbejde med omlægning af vores digitale kommunikationsplatform. Dette betyder at Arkitektskolen i foråret 2015 får ny hjemmeside med klarere kommunikation til især omverdenen. Men også med faciliteter der forbedrer den interne kommunikation, der muliggør eksempelvis tættere dialog mellem ansatte og studerende. Den Eksterne kommunikation bliver mere direkte på de aktiviteter der foregår på skolen og de studerendes arbejder. Eksempelvis introduceres et magazineformat (digital magasin) ved starten af 2016 som tematisk skal behandle eksempelvis vores indsatsfelter og andre væsentlige tiltag som skolen prioriterer og som fremover kan være med til profilere skolen.

Der er ansat en kommunikationsmedarbejder til at varetage opgaven.

Når den nye hjemmeside går i luften i marts starter arbejdet med ny strategi for formidling på trykte medier.

Der er i de sidste to år fokuseret mere på skolens udstillingsvirksomhed, som har fået et stort løft i den periode. Der fastansættes fra sommeren 2015 en medarbejder med kuratorkompetencer, for at fastholde og sikre et fortsat højt niveau på vores udstillinger. Denne person vil også fremover indgå i det team som skal sikre skolens branding.

I år deltager skolen med selvstændig udstilling på Designmessen i Milano

I 2013 og 2014 har skolen gennemført den internationale studenterkonkurrence Drawing of the Year. Det har begge år været en meget stor succes med op mod 200 tegninger og deltagere fra 32 nationer i 2014. En udstilling bliver sendt rundt i verden.

I forbindelse med hver afgangseksamen fremstilles der en film om skolen, som behandler et særligt tema. Dette er nu gjort ved de sidste tre afgangse. Dette er et startskud til et projekt med kontinuerlig fremstilling af film som fortæller om skolen.

Rektor ønsker, at der i 2015 og 2016 produceres en film om skolens bacheloruddannelse og en film om hvert studio samt en film om skolens forskning. Ressourcer til dette skal komme fra rektors udviklingspulje. Dette skal være startskud til at vi fremover formidler mere af det der foregår på skolen igennem film på vores hjemmeside og sociale medier.

Ansættelser

Der blev i 2013 igangsat en proces med ansættelse af nye professorer. Rektors mål har været, at få udvidet professorantallet på skolen således at skolen inden udgangen af 2015 har 10 professorer. Dette er gjort for at styrke forskningen og forskningsledelsen på skolen og skabe fagligt grundlag for større ekstern finansiering af forskningen. Nyrekruttering generelt er sket, dels på grund af naturlig afgang men også for at tilpasse VIP-sammensætning med større fokus på de tre valgte tilgange, Bæredygtighed, Transformation og Bosætning.. Forskningsandelen blandt skolen VIP har på visse områder været for lille og for ukonstant. Denne nødvendige rekruttering er endnu ikke gennemført i fuldt omfang. Det skyldes til dels, at det tager tid at nyansætte videnskabeligt personale og at det har været vanskeligt at finde egnede medarbejdere på tilstrækkeligt højt niveau.

Målet er, at nå op på 10 professorater, med 50 % forskning inden udgangen af 2015, som dækker de klassiske fagområder og de tre særlige tilgange samt forskningstilgangen Research by Design.

Professorater fremover:

Professorat i Design

Professorat i Teknologi

Forskningsprofessorat (ophører medio 2015)

Professorat i Urbanisme og Landskab (nyansat sommeren 2014)

Professorat i Arkitektur (besættes medio 2015)

Professorat i Teori og historie (nyansat sommeren 2014)

Professorat i Arkitektonisk Kulturarv (nyansat sommeren 2014)

Professorat i Bæredygtighed (Efteråret 2013)

Professorat i Research by Design (Efteråret 2013)

Professorat i Transformation (Besættes medio 2015)

Professorat i Bosætning (Besættes medio 2015)

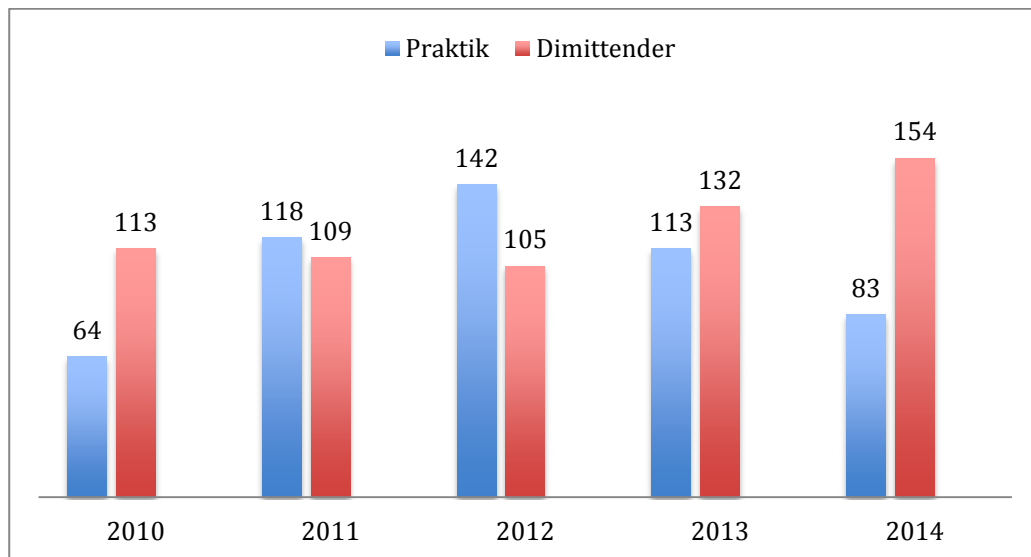
Skolen har opsat følgende norm for ansættelser frem til 2018

Stillingskategori	01-10-2014	I proces september 2014		01-10-2015	01-10-2016	01-10-2017	01-10-2018
		Under bedømmelse	Opslag/genopslag				
Professorer	5	1		5	5	5	5
Professorer MSO	2	1	2	5	5	5	5
Gæsteprofessorer *	0			1	1	1	1
Lektorer	26	3	1	31	31	32	33
Adjunkter	4			7	8	8	8
Studielektorer	10			10	10	8	7
Studieadjunkter	4	1		5	5	5	5
Videnskabelige assist	7			5	4	4	4
Eksterne lektorer	3			5	5	5	5
Post doc og Ph.d *	13	1	1	16	16	17	17
I alt	74	7	4	90	90	90	90

* **Bemærkning:** Der er desuden et antal gæsteprofessorer finansieret af Villum Fondet og erhvervs Ph.d'er i budgetperioden.

Praktik, mentorordning, design realization og eksterne relationer

For at styrke praksisrelevansen af uddannelsen og tilpasse sig fremtiden for arkitekters arbejdsområder er der igangsat følgende tiltag: Udvidelse af mentorordning for de studerende, indførelse af Design realization forløb på kandidatuddannelsen samt fokus på bedre praktik

Tabel 1: Dimittend- og praktikudvikling fra 2010-2014

Praktikken har afgørende betydning for vores studerendes relation til erhvervet. I en nylig aftagerundersøgelse understreges det fra aftagerne at praktik på virksomheden og stærkt netværk er den bedste vej til beskæftigelse.

Over den femårige periode 2010-2014 som ovennævnte tabel omhandler, har der været 613 dimittender og der har været 520 i praktik hvilket betyder at 85 % af vores dimittender har været i praktik i perioden. Det er et utroligt flot antal i sammenligning med alle andre videregående uddannelser.

Af dem der har været i praktik har 50-70% været i praktik i Danmark og 30-50% i udlandet.

Når antallet af dimittender og studerende i praktik svinger så meget i årene 2011-2014 skyldes det at optaget var lidt større i 2008 en normalt samtidigt med at der var et usædvanligt lille frafald på 2008 årgangen. Dette har bevæget sig som en bølge gennem statistikken siden. Over tid fordeler de sig over flere år, da en del er blevet forsinket i forhold til en striks femårs uddannelsesplan. Derfor stiger praktikken i 2011 – 4. år efter deres optagelse, topper i 2012 og falder lidt i 2013, hvor de fra årgang 2008, som har haft længere tids orlov, samt de, som tager praktik på 9. semester, kommer til. I 2014 er vi ca. tilbage på normalen.

Den samme bølge ses med lidt forsinkelse på dimission, hvor årgang 2008's naturlige dimissionsår er 2013, men pga. almindelig forsinkelse blev hovedparten færdig i 2014. I tillæg bemærkes, at dimissionstallet for 2015 bliver 129 for derefter i 2016 at ramme "normalen" på ca. 120.

Skolen samarbejder med verden omkring sig - og har de sidste år intensiveret fokus på relationen til erhvervet, der skal aftage vores kandidater, når de forlader skolen.

Praktiserende arkitekter inddrages løbende i undervisningen og evalueringen af de studerendes projekter. Vi har senest etableret et stort lokalt frivilligt censorkorps, der bidrager bredt på bacheloruddannelsen til kritikker.

Skolen har etableret et lokalt netværk sammen med kommunen og byens arkitekt- og designfirmaer, kaldet PUF (praksis/uddannelse/forskning). Netværket mødes jævnligt til uformelle drøftelser af aktuelle problemstillinger i arkitektfaget. **Open Room** er en aktivitet med tilknytning til dette netværk. Fagligt relevante emner fremlægges og drøftes i dette forum med bidrag fra hhv. skole og erhverv.

Uddannelsesforløbet **Design Realization**, varende et semester, er fra 2013 obligatorisk for alle kandidatstuderende. Her er det primære formål at bringe de kandidatstuderende tættere på virkeligheden. Med hjælp fra mentorer – en arkitekt og en ingeniør til hver studerende – får de studerende vejledning i, hvordan man gør et projekt klar til realisering.

Åbent Værksted er et initiativ, hvor erhvervet inviteres til at bruge skolens værkstedsfaciliteter mod symbolsk betaling.

Box A betegner en særlig mulighed for skolens nyuddannede kandidater, der i begrænset periode kan leje lokale på skolen til etablering og udvikling af eget iværksætteri og virksomhed.

Endelig kan nævnes, at skolen senest har været vært for faglig debat i den såkaldte Arkitekturklynge Aarhus – arrangeret sammen med den lokal tegnestue Friis og Moltke. Her var en stor del af byens tegnestuer inviteret.

Ved afgang i feb. 2015 har vi igangsat et **matchmaking** arrangement hvor erhvervet og aftagere inviteres til at møde afgængerne og tale med dem og se deres projekter. Dette vil fortsætte og styrkes fremover for at hjælpe de studerende på vej til hurtig ansættelse.

Digital fabrikationssatsning og øget værkstedskapacitet

Som led i implementeringen af strategien har det været vigtigt at udbygge vore forskellige digitale platforme for fabrikation. At udvide værkstedsfaciliteterne således, at de kan måle sig med de bedste i verden. En satsning, som skal understøtte skolens fokus på praksis og direkte læring gennem "making"

Den digitale satsning har betydet at skolen i dag er en af de førende i Europa hvad gælder digital værkstedskapacitet. Siden 2012 er der oprustet med følgende:

Nyt Robotlaboratorium med industrirobot.

Nyt Robotlaboratorium med 9 bordbotter fra foråret 2015

Nyt 3D-printlaboratorium fra foråret 2015

Nyt 24 timers værksted med Water Jet fabrikation, Laser Cutter, Digital Flatbed Cutter

5 akset CNC fræser

Nyt materialelaboratorium/bibliotek

Der ud over er:

- der etableret et støbelaboratorium
- der er etableret et metalværksted
- biblioteket er nyindrettet og omstruktureret

Trykkeriet er opdateret jan. 2015 med nye maskiner til tryk af hæfter og bøger og der bliver i løbet af 2015 24 timers adgang for de studerende til visse dele af trykkeriet.

Faglig ledelsesstruktur og lederuddannelse

Den faglige ledelsesstruktur på VIP-området blev tilpasset ved årsskiftet 2013/2014 – således at kompetenceledelse blev nedlagt (1,5 stilling fordelt på tre personer) og opgaverne med kompetenceudvikling og personaleledelse blev overdraget til de tre faglige ledere for henholdsvis Bacheloruddannelsen, Kandidatuddannelsen og Forskningsledelsen. Dette blev gjort for at gøre vejen mellem ansatte og den faglige ledelse mere direkte og for at minimere ressourceforbruget til ledelse. Dette fungerer godt i dag, koblingen mellem dagligdagen, personaleledelse og faglighed er blevet tættere og mere direkte. Ledelsesansvaret er blevet tydeligere for alle.

Der udestår en tydeligere forskningsledelse af de enkelte forskningsmiljøer. Derfor er der igangsat drøftelser mellem professorerne og den faglige ledelse om organisering og håndtering af dette ansvar. Dette forventes at være på plads inden studiestart efter sommer 2015.

Det samlede faglige ledelsesteam bestående af: Forskningschef, Programleder for Bacheloruddannelsen, Programleder for Kandidatuddannelsen, Prorektor og Rektor har tilknyttet en ledelsescoach som i løbet af 2014 har gennemført en række uddannelseselementer for teamet. Dette forsætter også i 2015. Rektor ønsker yderligere at igangsætte et forskningsledelsesforløb for professorerne i 2015 og 2016 når alle professorstillinger er besat. Ressourcerne til disse aktiviteter og tiltag kommer fra rektors udviklingspulje.

De strategiske fokusområder (fra strategien betegnet Fokus 1-6)

Fokus 1; Øget internationalisering

I de seneste 3 år er der pågået arbejde med at bringe skolens internationale profil i overensstemmelse med visionerne om en agil institution, der i sit udgangspunkt via de igangsatte aktiviteter støtter op om temaet "Engaging through Architecture"

Skolen er i gang med en omfattende RIBA-akkreditering, bl.a. med det formål at give vores kandidater bedre internationale jobmuligheder i fremtiden. Det forventes at dette er afsluttet ved udgangen 2015.

I tråd med regeringens udmelding om balancerede udvekslinger er samarbejdsporteføljen med udenlandske institutioner reduceret fra 40 til i dag 22. Arbejdet med en mindre, fokuseret, portefølje har samtidig tegnet konturerne af en gruppe skoler, der i særlig grad ønskes et fremtidigt samarbejde med.

Via en intensiveret rekruttering, er det lykkedes at tilknytte en række internationale underviserkræfter til skolen, professorer og ph.d. studerende. Af de sidste 5 ansatte professor er 3 besat med internationale personer og 2 danske. Vi har desuden stort fokus på at tiltrække internationale gæsteprofessorer og har løbende mange anerkendte forelæsere og internationale konferencer.

Skolen er involveret i internationalt praksisrelateret forskningsnetværk kaldet +ADAPT'r og har pt. 2 Ph.d studerende og et aktivt forskerteam tilknyttet projektet.

Ansøgningen til det engelsksprogede kandidatprogram har været i konstant vækst, som det fremgår af nedenstående tabel, ligesom antallet af betalingsstuderende er stabil, og lever op til de ministerielt stillede mål:

	2012	2013	2014	2015
Ansøgere til engelsksprogede KA	95	148	185	233
Betalingsstuderende	12	10	11	

Antallet af betalingsstuderende er meget positivt set i forhold til skolens størrelse.

2-3 internationale betalingsstuderende garanteres en praktikplads i Danmark via særligt formuleret legatordning. Byens internationale praktikanter inviteres i øvrigt siden 2014 med i skolens internationale studenternetværk.

Skolen har fortsat stor studentermobilitet, mange tager studieophold (ca. 20 pr. år) eller praktik i udlandet (ca. 40 pr. år).

Der er igangsat fælles undervisningsforløb med udenlandske skoler, og i indeværende studieår vil ca. 50 studerende have været i hhv. Indien og Puerto Rico for at gennemføre uddannelseselementer sammen med lokale studerende.

Skolen har i 2013-2014 med stor international anerkendelse og succes (200 bidrag fra 32 nationer) arrangeret "Drawing of The Year", en international studenterkonkurrence. En udstilling vises i 2015 uden for Danmark.

Fokus 2; Klar Positionering

Dette er og vil ske gennem fokusering på indsatsfelter, stor digital satsning, forstærkede forskningsmiljøer blandt andet gennem ansættelse af flere professorer. Den nye hjemmeside vil være et aktivt tiltag i denne forbindelse.

Fokus 3; Research by Design

Ved ansættelsen af MSO professor Johan Verbeke i efteråret 2013 har skolen styrket sit fokus på feltet RbD. Det er fulgt op ved ph.d. ansættelser se også under Fokus 5

Fokus 4; Samarbejde med Praksis

se under overskriften Praktik, mentorordning, design realization og eksterne relationer samt Kandidatuddannelsen.

Fokus 5; Styrket forskningsindsats

Rammerne om forskningen er undergået store forandringer i perioden 2011-14. Den tidligere fagområdebaserede institutstruktur blev afløst af en emneorienteret platformstruktur i 2011. Denne ændring har understøttet udviklingen af en række nye forskningsområder indenfor og på tværs af tidligere fagområder. Det er måske mest tydeligt i etableringen af et stadigt voksende forskningsmiljø omkring digitalt design og produktion, der forener forskere fra fagområderne design og arkitektur. Der er dog behov for stærkere faglig ledelse af de enkelte forskningsmiljøer med henblik på at opbygge færre og mere velkonsoliderede forskningsenheder der bedre vil kunne understøtte arkitektskolens faglige indsatsområder. Det vil også sikre den nødvendige kapacitet til at indgå i større tværinstitutionelle ansøgninger og forskningssamarbejder. Arkitektskolens professorer er inddraget i udviklingen af forskningsstrukturen. Udviklingsarbejdet finder sted i forårssemesteret 2015 med henblik på implementering i efteråret 2015, hvor professorer vil få ansvar for at lede forskningsenhederne.

Forskningsproduktionen har været støt stigende i perioden (147 registrerede publikationer i 2014 mod 128 i 2011). Der har også været en stigning i antallet af forskere som bidrager til forskningskonferencer i perioden med deraf følgende forskningseksponering og netværksdannelser. Arkitektskolen har enkelte eksempler på ekstern forskningsfinansiering fra perioden 2011-14. For eksempel det praksisrelaterede forskningsprojekt ADAPT-r, der har modtaget EU-støtte fra det 7. rammeprogram på 4.000.000 € fordelt på 7 partnerinstitutioner. Generelt har arkitektskolen en udfordring med at tilvejebringe flere eksterne forskningsbevillinger som vil blive en prioriteret opgave for den øgede professorgruppe bistået af en nyansat fundraiser.

Ph.d.-uddannelsen er blevet gennemgribende omstruktureret i perioden. MSO professor Johan Verbeke er ansat som ph.d.-skoleleder. Han har indført et nyt forskeruddannelsesprogram med fokus på research by design. I 2013 rekrutterede arkitektskolen 9 ph.d.-studerende med forskningsprojekter inden for skolens fokusområder og det har skabt et aktivt og dynamisk forskeruddannelsesmiljø. Uddannelsen er blevet internationaliseret: afhandlingerne bliver nu i overvejende grad skrevet på engelsk og udenlandske forskningsophold og konferencedeltagelser er steget betragteligt. Arkitektskolen har nedsat et ph.d.-udvalg og indført et nye regelsæt for ph.d.-uddannelsen, hvilket har forbedret og effektiviseret behandlingen af faglige forhold, der vedrører forskeruddannelsen. Der er også blevet gennemført ph.d.-vejlederkurser for at hæve kvaliteten af ph.d.-vejledningen. Endelig er arkitektskolen partner i det EU-finansierede ADAPT-r-projekt. Netværket fokuserer på creative practice research ved at invitere anerkendte, innovative praktikere fra arkitektur, design og kunst til at gennemføre en ph.d.-uddannelse med fokus på at udvikle viden om de kreative processer de anvender i deres praksis. I 2014 blev den første ph.d.-studerende og post.doc tilknyttet arkitektskolen og yderligere 3 ph.d.-studerende bliver ansat i foråret 2015.

se også under overskriften Ansættelser.

Fokus 6; Tværfaglighed og læringsmetode

Her udestår der stadig at blive igangsat en større indsats. Der er igangsat et mindre forløb på bacheloruddannelsen. Derudover drøftes det for øjeblikket med professorerne hvorledes der kan udvikles og igangsættes nye undervisningsformater som blandt andet kan knytte forskningen og undervisningen bedre sammen.

Efter- og videreuddannelse (EV):

Skolen opbyggede frem til 2009 en efteruddannelse med 3 masterforløb og en række kursusaktiviteter. I 2010 og frem faldt efterspørgsel hurtigt, så der i 2012 kun var nogle få aktiviteter tilbage. Fra 2013 har efteruddannelsen reelt ligget stille.

I dag har skolen en akkrediteret masteruddannelse, som er udviklet i fællesskab med KADK: MBV (Master i Bygherrernes Værdiskabelse). Denne uddannelse udbydes pt. ikke.

To masteruddannelser er skolens egne akkrediterede: NORDMAK (Nordisk Master i Arkitektonisk Kulturarv), med professor Mogens Morgen som studieleder og MEGA (International Master in Energy and Green Architecture), med professor MSO Walter Unterrainer som studieleder – sidstnævnte er en uddannelse udviklet i tæt samarbejde med Tsinghua University i Beijing.

Endelig har vi masteruddannelsen MATÆM (Master i Arkitekturens Teknik, Æstetik og Metoder), en uddannelse primært rettet til bygningskonstruktører, med Lektor Jan Fugl som studieleder. Denne uddannelse forventes akkrediteret i foråret 2015.

De 3 masteruddannelser udbydes i foråret 2015 og håbes igangsat fra efteråret 2015.

Derudover har skolen formuleret et "on demand"-uddannelsesstilbud, hvor vi tilbyder skræddersyede individuelt tilrettelagte læringsforløb og på den måde stiller skolens viden og kompetencer til rådighed for mange - med stor fleksibilitet og bredde. Et sådant selvstændigt udviklet forløb er igangsat for Fåborg-Midtfyn Kommune, hvor vi har forfattet og faciliteret proces for kommunens arkitekturpolitik. Som følge heraf har vi indledt samarbejde med Arkitektforeningen og Kulturstyrelsen om generelt udbud og gennemførelse af uddannelsesforløb for danske kommuner i udvikling af Arkitekturpolitik. Dette samarbejde og tilbud annonceres formelt i foråret 2015.

I det fælles projekt +2 med KADK, Arkitektforeningen, Forbundet for Arkitekter og Designere og Danske Ark. er der pr. 01.01.15 ansat en projektleder som skal organisere dette professionaliseringsforløb for yngre færdige arkitekter. Pilotprojektet bliver udbudt med start primo 2016.

Endelig er skolen i samarbejde med Bygningsingeniør- og Bygningskonstruktøruddannelsen, VIA University College i Horsens ved at udvikle et læringsforløb om tværfaglig bygningsenergirenovering. Uddannelsen skal udbydes som sommerskoleforløb de næste 3 år

Bacheloruddannelsen

Første studieår:

Siden 2008 er der blevet gjort forsøg med størrelsen og antallet af studieenheder på bacheloruddannelsens første år.

Fra 2012 opereredes der med tre studieenheder. Hver studieenhed havde efter engelsk forbillede, primært inspireret af skoler som Architectural Association og The Bartlett, en Unit Master (UM) og en eller to tilknyttede undervisere. Hvert unit opererede på basis af Studieordning for Bacheloruddannelsen, men var derudover opfordret til at udvikle forskellige dagsordner eller faglige interesseområder. Fra studiestart 2013 blev der indført den model der er gældende i dag. Opdelingen i tre units blev bevaret da studieenhedernes størrelse på 50 studerende havde vist sig at danne et velfungerende fagligt- og socialt miljø, men fremfor tre forskellige retninger er der udviklet et fælles curriculum for første studieår.

Af særlige tiltag indført på første studieår i perioden 2012- 2015, hvoraf de fleste stadig udvikles løbende, kan nævnes:

Arkitekturhistorie: Efter flere års fravær genindførtes forelæsninger i arkitekturhistorie på første studieår i foråret 2013. Ansættelsen af ny professor i arkitekturhistorie og -teori har betydet at der nu arbejdes på en gentænkning af måden hvorpå arkitekturhistorie og arkitekturteori aktiveres på uddannelsens første tre studietrin.

Landskabsarkitektur: Fra efteråret 2013 blev en lektor i landskabsarkitektur gjort ansvarlig for ét af de tre units og gjorde det dermed muligt at rette et særligt fokus på landskabets betydning i arkitekturen.

Skov-modellen: På trods af navnet har modellen intet med det ovennævnte fokus på landskabsarkitekturen at gøre. Skov-modellen er en tilgang til udnyttelse, forfinelse og udvikling af opgaveformater benyttet på første studieår.

Hvor der tidligere udvikledes tre nye og parallelle studieforløb hvert år, italesætter Skov-modellen kvaliteterne ved at genanvende og forfine gode opgavebeskrivelser.

Andet og tredje studieår

Også her har der igennem tiden været eksperimenteret med størrelserne på studieenhederne. Men i 2012 blev det besluttet at indføre ny struktur på bacheloruddannelsen samt at etablere 6 studieenheder for andet og tredje år..

Det største skift i forhold til den hidtidige struktur er, at vi fra september 2012 begyndte at undervise andet- og tredje studieår sammen.

De ca. 260-270 studerende fordeles på 6 studieenheder kaldet Units med en ligelig blanding af andet- og tredjeårsstuderende.

Som på første studieår opfordres de seks unit masters til at udvikle forskelligartede studieprogrammer under den overordnede Studieordning for Bacheloruddannelsen.

Studieåret på andet- og tredje studieår er opdelt i to semestre; det ene benævnt Research og det andet benævnt Practice – dette er en del af den fælles ramme for de seks studieenheder.

I efteråret arbejdes der med udgangspunkt i strukturerede undersøgelser og eksperimenter under en arbejdsmetodisk tilgang der kendes fra research by design eller praksisbaseret forskning.

Omdrejningspunktet i denne tilgang er kontekstualisering af eget arbejde, kommunikation af eget arbejde og refleksion over eget arbejde.

I foråret arbejdes med en mere undervisningsmæssigt velkendt opgaveform; projektopgaven, hvor den studerende skal bruge de dybdegående undersøgelser der er blevet foretaget i efteråret til at kvalificere arbejdet med en syntetiserende projektopgave, hvor der arbejdes med analyse, programmering og skitsering af en af underviserne nærmere defineret bygningsopgave.

Af særlige tiltag indført på andet- og tredje studieår i perioden 2012- 2015, hvoraf de fleste stadig udvikles løbende, kan nævnes:

Arkitekturhistorie: Efter flere års fravær genindførtes forelæsninger i arkitekturhistorie på tredje studieår i efteråret 2013. Ansættelsen af ny professor i arkitekturhistorie og -teori har betydet at der nu arbejdes på en gentænkning af måden hvorpå arkitekturhistorie og arkitekturteori aktiveres på uddannelsens første tre studietrin.

Faglige Introduktionsforløb: De faglige introduktionsforløb blev allerede indført i studieåret 2011/2012 under navnet Faglig Optik, hvor de optog én dag om ugen semestret igennem.

Fra 2012 blev de samlet i blokke på 3-5 uger i henholdsvis december og maj og formatet er blevet udviklet til mere fokuseret at introducere de studerende til fagets specialer i form af arkitektonisk kulturarv, design, planlægning og landskabsarkitektur etc. Kursusudbuddet skifter fra semester til

semester men sikrer at den studerende kan danne sig et godt grundlag for at træffe valg om videre studieretning efter endt bacheloruddannelse.

Under dette format er der i foråret 2014 etableret et samarbejde med det indiske universitet CEPT i Ahmedabad, hvor der af to omgange har været afviklet fælles undervisningsforløb med en blanding af indiske og danske studerende. Der er fra begge skoler udtrykt ønske om at fortsætte samarbejdet.

Research by design: Efterårssemestrets udgangspunkt i den praksisbaserede forskningstilgang udvikles løbende med input fra ansvarlig professor for ph.d. uddannelsen, der bidrager med overordnet input til undervisergruppen som helhed såvel som sparring til det enkelte unit.

Indsatsområder: Fra foråret 2013 blev der tilføjet et ekstra lag til projektopgaven i practice-forløbet. To af skolens indsatsområder; bosætning og transformation danner på skift fokus for den projektopgave de studerende arbejder med og da den studerende er en del af dette studieprogram to år, vil alle studerende have lavet en opgave hvor hvert indsatsområde er italesat.

Digital fabrikation: Fra foråret 2013 blev der indført et 4-ugers kursusforløb bestående af en række workshops der alle beskæftiger sig med digital fabrikation. Skolens satsning på dette område har gjort det muligt at tiltrække internationale nøglepersoner og hvis den store investering i maskiner skal være rentabel, er det afgørende at de studerende stifter bekendtskab med feltet så tidligt som muligt.

Praksis: Fra foråret 2013 blev der etableret praktikforberedende IT-undervisning for studerende på 6. semester. De primære redskaber der blev tilbudt var Rhinoceros 3D kombineret med V-Ray, der er de mest anvendte software applikationer til at lave konkurrence- og projekt-illustrationer samt Revit Architecture, der er et af flere BIM-modelleringsprogrammer, som tillader projektering i en for projektholdet fælles model.

Fra foråret 2015 udvides dette forløb til også at indeholde andre praksisrelevante elementer og de studerende forventes i forbindelse med dette at skulle træffe valg af kurser på baggrund af egne overvejelser om fremtidig karriere.

Kandidatuddannelsen

Ved nedlæggelse af Institutterne i 2011 blev der indført ny faglig struktur med studios som studieenheder på kandidatuddannelsen. De tilbyder vores studerende en bred vifte af arkitektoniske discipliner og tilgange til arkitekturen. Der er etableret undervisningsprogrammer, som giver forskellige veje til det efterfølgende erhverv. På studios anvendes de tre vidensgrundlag med forskellig vægtning, men indgår dog alle på alle studios. For undervisningen på studios ses forskningsbaseret undervisning som meget vigtig, - her kan studios eksempelvis teste, udvikle og støtte forskningen. Et godt eksempel på dette er et studio med vores nye professor i Sustainability hvor de studerende samler viden i studieforløbet, som testes og støtter professorens særlige forskningsinteresse.

Fra 2013 er det blevet indført, at alle studerende på kandidatuddannelsen har til opgave at udarbejde kritisk skriftlig refleksion (CWR), som supplement til deres projektarbejde. Formålet med den skriftlige refleksion er at præsentere og diskutere deres tilgang til og forståelse af projektarbejdet. Den skriftlige refleksion tjener også til at dokumentere den studerendes primære interesser, og give et reflekteret syn på proces og resultat.

Den skriftlige refleksion skal følge en bestemt metodik, som kan variere fra semester til semester. Den skriftlige refleksion tæller 20% af den endelige karakter, der gives for semesterets samlede arbejde.

Forløbet Design Realisering, som er startet som nyt tiltag i 2013, for at styrke de studerendes forståelse for praksis giver alle kandidatstuderende mulighed for i et samarbejde med eksterne mentorer at afprøve hvordan et projekt bliver bragt til stadiet for realisering – og hvordan projektet får det nødvendige professionelle niveau. I kursusforløbet bliver de studerende med vejledning fra eksterne (og interne)

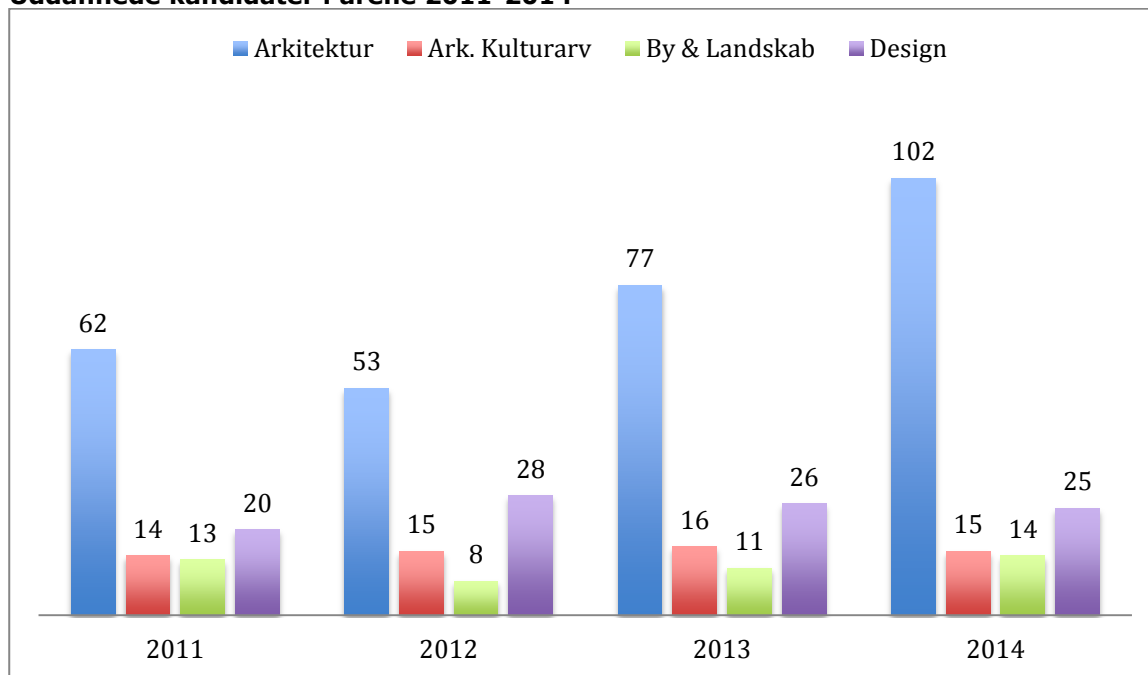
mentorer bedt om at reflektere over deres projekts teknologiske løsninger og niveau, miljø implikationer og hvorledes de forholder sig til især praksisdimensionen i projektet.

Forløbet støttes af forelæsninger, seminarer, kritikker på tværs af studios og eksterne faglige input og vejledning, af dedikerede praktikere og skolens undervisere. Undervisningsforløbet introducerer de studerende til centrale viden, der kræves for realisering af byggeprojekter, restaurerings, ombygningsprojekter, bydesign eller objekt design.

Ideen bag forløbet er at bringe så mange praksisperspektiver ind i de studerendes projekter, at de får en reel forståelse af alle de spørgsmål der også gælder for projekter uden for skolen og i praksis som sådan.

Endelig arbejdes der generelt på at introducere de studerende til et internationalt perspektiv, både ved at give de studerende mulighed for at arbejde i marken i forskellige lande (Indien og Puerto Rico som eksempel fra 2014 og 2015), men også gennem mødet med og undervisning af videnskabeligt personale med international baggrund, professorer, gæstef professorer osv.

Uddannede kandidater i årene 2011-2014

Tabel 2: Antal dimenter fra 2011, 2012, 2013 og 2014 fra fagområderne Arkitektur, Arkitektonisk Kulturarv, By & Landskab og Design

Som det fremgår af den ovenstående tabel 2 er antallet af uddannede kandidater fra områderne Arkitektonisk Kulturarv, By & Landskab samt Design nogenlunde konstant. Det store udsving er på Arkitektur og det største udsving kommer i 2014 hvilket skyldes en ophobning af kandidatstuderende på dette område som også fremgår af tabel 1.

Skolen har en opgave i at få flere studerende gjort interesseret i at uddanne sig inden for områderne Arkitektonisk kulturarv (samt det relaterede område Transformation) samt By & Landskab (også med området Planlægning) for at bringe antallet af kandidater ned på Bygningskunst (Arkitektur). Det vil på længere sigt gavne beskæftigelsen for skolens kandidater generelt, da det er to områder der må

formodes at vokse i fremtiden. Dette er også årsagen til at skolen har oprettet professorstillinger i områderne Transformation og Bosætning.

Ny Skole

Projektet ny skole har været længe undervejs. Bestyrelsen vedtog allerede i 2013 at igangsætte arbejdet med etablering af ny skole. Det blev besluttet ikke at anvende en privat bygherre men at lade Bygningsstyrelsen stå for byggeriet som Arkitektskolen lejer sig ind i. Processen med ny skole har været kendetegnet af en meget langstrakt opstartsfase, som efterfølgende har været præget af meget langvarige forhandlinger mellem Aarhus kommune og Bygningsstyrelsen som har forsinket projektet op mod ét år. Yderligere har Aarhus Kommune haft en meget langsommelig proces med udarbejdelse af en udviklingsplan for Godsbanearialet i Aarhus C, som er stedet hvor skolen ønsker at placere sig fremover. Dette har også forsinket projektet. Der udestår i øjeblikket stadig forhandlinger om købsaftale mellem Aarhus Kommune og Bygningsstyrelsen. Vi er dog tættere på end nogen sinde før med igangsættelse af en konkurrence for ny skole. Program for den åbne internationale idékonkurrence er udarbejdet og der udestår kun mindre arbejde med udvikling af en digital platform til konkurrencen.

Den oprindelige ambition om ibrugtagning i 2017 er ikke længere mulig. En realistisk dato er sommeren 2019. Hvis der indgås en aftale mellem bygningsstyrelsen inden udgangen af februar 2015 vil der maj 2015 udskrives en international konkurrence om ny skole, Danmarks første nybyggede arkitektskole. Det er dog stadig usikkert om det bliver tilfældet.

Ny optagelsesprocedure

Fra sommeren 2015 indføres der ny optagelsesprocedure hvilket betyder, at alle skal igennem en optagelsesprøve for at komme ind på arkitektstudiet på Arkitektskolen Aarhus. I 2015 optages fortsat 150 studerende mens optageantallet for 2016 afventer fremtidssikringsudvalgets rapport og regeringens opfølgning på denne.

Den ny optagelsesprøve har til hensigt at åbne mulighed for et bredere ansøgerfelt og derved mulighed for en mere differentieret sammensætning af studerende.

Vi vil med den ny optagelsesprøve tilstræbe at både ansøgere der tidligere søgte optagelse via kvote 1 og kvote 2 fortsat har mulighed for at opnå optagelse på studiet, men også at studiet atter ses som en mulighed for håndværksuddannede eller øvrige der uddannelsesmæssigt falder udenfor rammen af de gymnasiale uddannelser.

Vi er som institution interesserede i at optage de ansøgere, der udviser de største evner for faget. De nedenfor angivne kriterier skal derfor forstås som et forsøg på at nuancere denne betegnelse til at kunne være noget mere eller noget andet end den høje karakter, samtidig med at vi også anerkender den indsats og evne der ligger til grund for denne.

Procedure

Første led i optagelsesprocessen, er den studiesøgendes indsendelse af interesseltekendegivelse til KOT. På baggrund af denne udsendes materiale til de interesserede ansøgere, i form af en prædefineret skabelon, hvori ansøger udfylder de påkrævede elementer:

-CV

-Motivation – en begrundet og reflekteret redegørelse for studieønsket

-Eksempler på egne arbejder

I tilfælde hvor der ikke indsendes eksempler på egne arbejder eller hvor optagelseskomiteen ikke finder at det indsendte i tilstrækkeligt omfang dokumenterer evner for faget, vil ansøgeren få tilsendt en hjemmeopgave, der skal afleveres på et fastlagt tidspunkt.

De indsendte egne arbejder eller besvarelsen af hjemmeopgaven, danner et vigtigt grundlag for den samtale som ansøgeren kommer til hvis vedkommende bliver inviteret til optagelsesprøven.

På baggrund af de indsendte ansøgninger udvælges 250 ansøgere, der inviteres til at deltage i den todages optagelsesprøve.

Optagelsesprøven foregår til forskel fra tidligere år på Arkitektskolen Aarhus og vil så vidt muligt afspejle studiesituationen på uddannelsen dvs. at ansøgere må tale sammen, må benytte sig af computer, telefon etc. og vil skulle træffe individuelle valg om opgaver, materialer og redskaber i løbet af prøven.

Optagelsesprøven der afvikles over to dage består af en række opgaver, der skal belyse den enkelte ansøgers egnethed.

Opgaverne vil være udformet på en måde der fordrer at ansøgerens samarbejdsevner, evner i forhold til entreprenørskab forstået som opdagelsestrang og konstruktiv handlekraft i tilgangen til problemløsning, sættes i spil.

Udover løsning af opgaverne, vil hver prøvedeltager blive indkaldt til samtale i løbet af prøvens to dage. Som tidligere nævnt vil samtalen tage udgangspunkt i det tidligere afleverede materiale, det værende egne arbejder eller den stillede hjemmeopgave. Der vil i samtalen blive lagt vægt ansøgerens evne til at reflektere over det udførte arbejde og på at ansøgeren udviser en grundlæggende samfundsinteresse og et globalt udsyn.

Afsluttende bemærkninger:

Det er rektors klare opfattelse, at skolen har været igennem store strukturelle- og kulturelle forandringer samt store investeringer igennem de sidste fire år. Forandringer og investeringer, der nu og på længere sigt kommer til at profilere og styrke skolen både nationalt og internationalt. At skolen igennem rekruttering og fokusering kommer til at stå stærkere og denne proces er og har været gavnlig for kandidaternes mulighed for at matche efterspørgslen fra praksis, erhvervet og samfundet fremover. Dog uden at den kunstneriske tilgang til arkitekturen, som er særegen for arkitektuddannelserne i Danmark, mistes. Dette fokus skal der stadigt arbejdes med for at skolen kan være så adræt som muligt i fremtiden samtidigt med at skolen skal skabe kontinuitet og balance mellem kunst, videnskab og praksis. Der skal fremover fokuseres på betydningen af de tre vidensgrundlag som skolens forskning og uddannelse står på og benytter. De har hidtil været taget for givet og som et naturligt grundlag for skolen og dens virke. Dette er udfordret. Der skal fremover både internt og eksternt fokuseres på og fastholdes af ingen af dem kan undværes og ingen af dem er vigtigere end andre.

Skolen har i dag en sund økonomi og ressourcestyring, der sikrer at skolen fremover også kan inddrage og imødekomme de udfordringer der måtte komme samt udvikle forskningen og undervisningen.

Med hensyn til en eventuel kommende dimensionering og følgerne heraf afventes fremtidssikringsudvalgets rapport og efterfølgende beslutninger og tiltag fra ministeriets og styrelsens side.

Rektor er dog af den opfattelse at skolen står godt rustet og er i stand til at finde brugbare løsninger på eventuelle reduktioner i antallet af studerende, ressourcenedskæringer, særlige krav om faglige tiltag og præciseringer samt større erhvervstilknytning og relevans.

Rektor

Torben Nielsen